

Kaupunginhallitus 27.04.2026 § 137

§ 137

Espoon pyöräliikenteen edistämishjelman päivitys 2025 (Pöydälle 30.3.2026 ja 13.4.2026)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaitanen Susanna
Tennilä Sofia
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan Espoon pyöräliikenteen edistämishjelman päivityksen 2025 ohjeellisena noudatettavaksi.

Käsittely

Nevanlinna Partasen kannattamana teki seuraavan muutosesityksen liitteeseen:

Muutosesitys 1: Muutos 2, s. 19. ”Asetettiin uusi päätavoite: Espoon tavoitteena on, että pyöräliikenteen kulkutapaosuus ja pyöräilijöiden määrät kasvavat” muutetaan muotoon ”Asetetaan uusi päätavoite: Espoon tavoitteena on, että pyöräliikenteen kulkutapaosuus kasvaa vähintään 0,5 % vuodessa.”

Nevanlinna Partasen kannattamana teki seuraan muutosesityksen liitteeseen:

Muutosesitys 2: Muutos 4. s. 24, toimenpide 2. ”Lisättiin teksti: Tarkistetaan ja päivitetään Espoon pyöräinfran suunnitteluohjeet tyyppiirustukset tukeutuen Väyläviraston pyöräliikenteen suunnitteluohjeeseen. Tunnistettuja päivitystä vaativia ohjeita ovat:
- Katujen poikkileikkausohje
- Kaavoituksen sisäinen ohje pyöräliikenteen mitoituksesta (ylläpidetään)”
muutetaan muotoon ”Lisättiin teksti: Tarkistetaan ja päivitetään Espoon pyöräinfran suunnitteluohjeet tyyppiirustukset Väyläviraston pyöräliikenteen suunnitteluohjeen mukaisiksi. Tunnistettuja päivitystä vaativia ohjeita ovat:
- Katujen poikkileikkausohje
- Kaavoituksen sisäinen ohje pyöräliikenteen mitoituksesta (ylläpidetään).”

Aaltonen Kataisen kannattamana teki seuraavan muutosesityksen: Muutetaan 1. päätavoite (s. 19) seuraavaksi: ”Espoon tavoitteena on, että pyöräilyn kulkutapaosuus nousee 0,25 %-yksikköä vuodessa ja pyöräilijöiden määrä kasvaa.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeavia kannatettuja esityksiä, joiden johdosta on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti, että ensin äänestyksessä asetetaan

vastakkain pohjaesityksestä kauimmaisesta Nevanlinnan 1. muutosesitys sekä Aaltosen muutosesitys, minkä jälkeen äänestyksen voittanut esitys asetetaan tarvittaessa äänestyksessä pohjaesitystä vastaan. Tämän jälkeen äänestetään Nevanlinnan 2. muutosesityksestä. Kaupunginhallitus hyväksyi äänestysjärjestysesityksen.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen 10 äänellä 5 ääntä vastaan Aaltosen esityksen tulleen hyväksytyksi jatkoäänestykseen. Äänestyslista 1 on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Aaltosen esitys yksimielisesti hyväksyä. Koska puheenjohtajan ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen 11 äänellä 4 vastaan hylänneen Nevanlinnan 2. muutosesityksen. Äänestyslista 2 on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä liitteenä olevan Espoon pyöräliikenteen edistämishjelman päivityksen 2025 ohjeellisena noudatettavaksi siten, että muutetaan 1. päätavoite (s. 19) seuraavaksi: "Espoon tavoitteena on, että pyöräilyn kulkutapaosuus nousee 0,25 %-yksikköä vuodessa ja pyöräilijöiden määrä kasvaa."

Muutos huomioitu liitteessä.

Selostus

Esittelijä on tehnyt pyöräliikenteen edistämishjelmaan pöydällä olon aikana tarkennuksia, jotka ilmenevät oheismateriaalina olevasta asiakirjasta.

Espoossa tavoitellaan liikenteen päästöjen vähentämistä sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantamista.

Espoossa on tehty ensimmäinen pyöräilyn edistämishjelma vuonna 2013 ja siinä määritelty pyöräilyn tavoite ja toimenpiteet ulottuivat vuoteen 2024. Edistämishjelman päivitystyön tavoitteena oli löytää parhaat toimenpiteet pyöräliikenteen olosuhteita ja pyöräilyyn kannustamista edistävän toiminnan kehittämiseksi sekä kehittää pyöräliikenteen seuranta ja seurannan mittareita. Edistämishjelman painopisteenä oli kaupungin oma toiminta, ja ohjelma tehtiin aiempaa laaja-alaisempana yhteistyönä toimialojen kesken.

Pyöräliikenteen edistämishjelman laadinnan yhteydessä toteutettiin laaja kaupungin sisäinen vuorovaikutus sekä asukkaiden näkemyksiä pyöräliikenteen edistämisestä kerättiin kyselytutkimuksista ja tämän työn yhteydessä toteutetun kyselyn avulla.

Espoon pyöräliikenteen edistämishjelman päätavoite on:

- Espoossa pyöräily on houkuttelevaa ja turvallista kaikille.
- Lisääntynyt arkiliikkuminen pyörällä edistää espoolaisten hyvinvointia.

Päätavoitetta tarkentamaan määriteltiin kuusi alatavoitetta, jotka koskevat maankäyttöä, palveluverkkoa ja liikennejärjestelmää, pyöräliikenneinfran suunnittelua ja rakentamista, kunnossapitoa ja tilapäisiä liikennejärjestelyjä, pyöräilyyn kannustamista, pyörämatkailua ja vapaa-ajanpyöräilyä sekä seuranta.

Edistämishjelma sisältää kuuden alatavoitteen alle sijoittuvat 18 toimenpidekokonaisuutta. Pyöräliikenteen erillisinvestointien ohjelmoinnin päivitys on yksi keskeinen toimenpide edistämishjelmassa. Tunnistetut ensimmäiset askeleet on tarkoitus toteuttaa seuraavan viiden vuoden kuluessa ja ensimmäisille askelille on määritelty aloitus- ja toteutusaikataulu. Toimenpiteiden määrittelyssä on otettu huomioon tällä hetkellä käytettävissä olevat henkilöresurssit ja investointimäärärahat eikä merkittäviä lisäresursseja edellyttäviä toimenpiteitä ole esitetty. Tarkoitus on, että seuraavia kehittämistoimenpiteitä tunnistetaan ja ryhdytään toteuttamaan, kun tunnistetut ensimmäiset askeleet on otettu.

Pyöräliikenteen edistämiseksi asetettujen tavoitteiden toteutumista ja vaikutuksia arvioidaan seurantamittareiden avulla. Seurantamittarit määritettiin osana edistämishjelman laadintaa. Ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen seurantaan perustetaan pyöräliikenteen seurantaryhmä, joka seuraa ohjelmassa määriteltyjen toimenpiteiden toteutumista ja vaikutuksia, sekä huolehtii ohjelmakauden aikana nousseiden uusien toimenpiteiden aikataulutuksesta.

Kaupunginhallitukselle selostuksena esittelyn 27.10.2025 jälkeen pyöräilyn edistämishjelmassa on tehty nostot tärkeimmiksi pyöräilyn edistämisen toimenpiteiksi eli kärkitoimenpiteiksi. Lisäksi ohjelman voimassaoloajaksi on muutettu 2026–2036.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.04.2026 § 120

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan Espoon pyöräliikenteen edistämishjelman päivityksen 2025 ohjeellisena noudatettavaksi.

Käsittely

Katainen Partasen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun pöydällepanosta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kataisen pöydällepanoa koskeva ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Kaupunginhallitus 30.03.2026 § 104

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan Espoon pyöräliikenteen edistämishjelman päivityksen 2025 ohjeellisena noudatettavaksi.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjan liitteessä.

Nevanlinna Partasen kannattamana teki seuraavat muutosehdotukset:

”Muutosesitys 1, sivu 19: Asetetaan uusi päätavoite: Espoon tavoite on, että pyöräliikenteen kulkutapaosuus on vähintään 20 % vuoteen 2036 mennessä. Muutosesitys 2, sivu 19: Muokataan päätavoite muotoon: Lisääntyvä arkiliikkuminen pyörällä edistää espoolaisten hyvinvointia ja tuo taloudellisia hyötyjä. Muutosesitys 3, sivu 19: Muokataan otsikon ”Pyöräliikenteen suunnittelu ja rakentaminen” alla oleva seuraavaan muotoon: Espoossa on jatkuva, laadukas ja turvallinen pyöräliikenteen verkko... Muutosesitys 4, sivu 27: Lisätään uusi toimenpide kohtaan ”Toimenpidekokonaisuus: Kehitetään toimintamalleja laadukkaan pyöräinfran suunnitteluun ja rakentamiseen”: Tarkistetaan ja päivitetään Espoon pyöräinfran suunnitteluohjeet ja tyyppiirustukset Väyläviraston Pyöräliikenteen suunnittelu -ohjeen mukaisiksi. Muutosesitys 5, sivu 38: Muutetaan toimenpide ”Maastopyöräreittien kehittäminen” muotoon: Rakennetaan ja opastetaan Reitti 2000 -maastopyöräreitin Espoon alueella kulkeva osuus (noin 40 km) sekä Espoon keskuspuiston maastopyöräreitti (n. 10 km) yhteistyössä Espoon ympäristönsuojelun kanssa, mikäli se on mahdollista tehdä luontoarvot turvaten. Lisätään vastuutahoksi (suunnittelu ja toteutus) Espoon ympäristönsuojelu. Muutosesitys 6, sivu 45: Lisätään mittari: Pyöräliikenteen toteutunut kulku- muoto-osuus (%) syyskuun arkipäivänä. Muutosesitys 7, sivu 46: Muokataan viimeisen kappaleen ensimmäinen virke muotoon: Pyöräliikenteen, sen olosuhteiden ja edistämishjelman edistymisestä raportoidaan vuosittain julkaistavassa liikennekatsauksessa, joka tuodaan päätösasiana kaupunkisuunnittelulautakuntaan ja tekniseen lautakuntaan.”

Partanen Nevanlinnan kannattamana teki seuraavan muutosehdotuksen: ”Muutetaan toimenpide 10, s. 27 kuulumaan seuraavasti: Pyöräteiden pienet parannukset ja pyöräilyä haittaavien kanttikivien poistaminen.”

Sistonen Kataisen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle. Keskustelun pöydällepanosta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko pöydällepanoesitys yksimielisesti hyväksyä. Koska pöydällepanoesitystä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Tekninen lautakunta 23.4.2025 § 32

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunkitekniikan johtaja Tanska Harri

Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle Espoon pyöräliikenteen edistämishjelman päivityksen 2025 hyväksymistä ohjeellisena noudatettavaksi.

Käsittely

Keskustelun kuluessa Mikael Sorri ehdotti Camilla Lindyn, Emmi Ahosen ja Aulikki Pentikäisen kannattamina, että Espoon pyöräliikenteen edistämishjelmaluonnos palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että

"1. Alatavoitteita tarkennetaan konkretian suuntaan (kuten esimerkiksi että "pyöräliikenteelle on suorat ja sujuvat reitit, joilla on selkeät risteysjärjestelyt ja jalankulun ja pyöräliikenteen laadukas erottelu") ja niille laaditaan nykytilan kuvauksen ohella myös mitattavissa oleva tavoite ja tavoitevuosi sekä välitavoite.

2. Alatavoitteille lisätään konkreettiset mittarit (km, lkm., % jne.), joilla tavoitteiden edistymistä voi seurata. Pyöräilyn kulkutapaosuus prosentteina syyskuun arkipäivänä palautetaan seurantamittariksi ja asetetaan sille tavoite sekä tavoitevuosi.

3. Lisätään sivun 27 tavoitekokonaisuuteen "Kehitetään toimintamalleja laadukkaan pyöräinfran suunnitteluun ja rakentamiseen" ensimmäiseksi toimenpidekohdaksi: Pyöräinfran suunnittelussa ja toteutuksessa käytettävien ohjeiden tarkistaminen ja päivittäminen. Ja sille toimenpiteen kuvaukseksi: Tarkistetaan ja päivitetään Espoon pyöräinfran suunnitteluohjeet ja tyyppipiirustukset parhaiden kansainvälisten ja valtakunnallisten ohjeiden, kuten Väyläviraston Pyöräliikenteen suunnittelu-ohjeen mukaisiksi.

4. Ohjelmaan lisätään erillishankkeiden toteutusohjelma, josta ilmenee myös hankkeen määrärahatarve ja aikataulu.

5. Ohjelmaan lisätään pyöräliikenteen tavoiteverkko, sen toteuttamisaikataulu ja arvio määrärahatarpeesta.

6. Edistämishojelman valmistelussa otetaan huomioon pyöräliikenteen edistämishojelmaa koskevassa keskustelutilaisuudessa 24.4. Otaniemessä esiin nousevat ehdotukset."

Heikki Seppä ja Hannu Heikkinen ilmoittivat kannattavansa esittelijän ehdotusta ja vastustavansa Sorrin palautusehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että lautakunnan tulee äänestää palautusehdotuksesta. Puheenjohtaja ehdotti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä niin, asian käsittelyn jatkamista kannattavat äänestävät "jaa" ja Sorrin palautusehdotusta kannattavat äänestävät "ei". Puheenjohtajan ehdotus äänestysmenettelyksi hyväksyttiin yksimielisesti.

Äänestyksessä asian käsittelyn jatkamista kannattivat Simo Grönroos, Heidi Hanhela, Hannu Heikkinen, Pauliina Ilkko-Ervasti, Tiina Thure-Toivanen, Heikki Seppä, Fred Granberg ja Tommi Halkosaari, yhteensä kahdeksan ääntä. Palautusehdotusta puolestaan kannattivat Aulikki Pentikäinen, Riikka Ahonvala, Camilla Lindy, Mikael Sorri ja Emmi Ahonen, yhteensä viisi ääntä. Puheenjohtaja totesi lautakunnan päättäneen jatkaa asian käsittelyä.

Keskustelun jatkuessa Mikael Sorri ehdotti Camilla Lindyn kannattamana, että Espoon pyöräliikenteen edistämishojelmaluonnokseen tehdään seuraavat muutokset:

"1. Alatavoitteita tarkennetaan konkretian suuntaan (kuten esimerkiksi että "pyöräliikenteelle on suorat ja sujuvat reitit, joilla on selkeät risteysjärjestelyt ja jalankulun ja pyöräliikenteen laadukas erottelu) ja niille laaditaan nykytilan kuvauksen ohella myös mitattavissa oleva tavoite ja tavoitevuosi sekä välitavoite.

2. Alatavoitteille lisätään konkreettiset mittarit (km, lkm., % jne.), joilla tavoitteiden edistymistä voi seurata. Pyöräilyn kulkutapaosuus prosentteina syyskuun arkipäivänä palautetaan seurantamittariksi ja asetetaan sille tavoite sekä tavoitevuosi.

3. Lisätään sivun 27 tavoitekokonaisuuteen ”Kehitetään toimintamalleja laadukkaan pyöräinfran suunnitteluun ja rakentamiseen” ensimmäiseksi toimenpidekohdaksi: Pyöräinfran suunnittelussa ja toteutuksessa käytettävien ohjeiden tarkistaminen ja päivittäminen. Ja sille toimenpiteen kuvaukseksi: Tarkistetaan ja päivitetään Espoon pyöräinfran suunnitteluohjeet ja tyyppipiirustukset parhaiden kansainvälisten ja valtakunnallisten ohjeiden, kuten Väyläviraston Pyöräliikenteen suunnittelu-ohjeen mukaisiksi.”

4. Ohjelmaan lisätään erillishankkeiden toteutusohjelma, josta ilmenee myös hankkeen määrärahatarve ja aikataulu.

5. Ohjelmaan lisätään pyöräliikenteen tavoiteverkko, sen toteuttamisaikataulu ja arvio määrärahatarpeesta.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että lautakunnan tulee äänestää Sorrin muutosehdotuksesta. Puheenjohtaja ehdotti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä niin, että esittelijän ehdotusta kannattavat äänestävät ”jaa” ja Sorrin muutosehdotusta kannattavat äänestävät ”ei”. Puheenjohtajan ehdotus äänestysmenettelyksi hyväksyttiin yksimielisesti.

Äänestyksessä esittelijän ehdotusta kannattivat Simo Grönroos, Heidi Hanhela, Hannu Heikkinen, Tiina Thure-Toivanen, Heikki Seppä, Fred Granberg ja Tommi Halkosaari, yhteensä seitsemän ääntä. Palautusehdotusta puolestaan kannattivat Aulikki Pentikäinen, Riikka Ahonvala, Camilla Lindy, Mikael Sorri ja Emmi Ahonen, yhteensä viisi ääntä. Pauliina Ilkko-Ervasti oli poissa. Puheenjohtaja totesi lautakunnan hyväksyneen esittelijän ehdotuksen.

Mikael Sorri, Camilla Lindy ja Emmi Ahonen ilmoittivat jättävänsä päätökseen eriävän mielipiteensä.

Päätös

Tekninen lautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Mikael Sorri, Camilla Lindy ja Emmi Ahonen jättivät päätökseen eriävän mielipiteensä seuraavasti:

”Pyöräilyn edistämishjelmaluonnos jää nykyisessä muodossaan puutteelliseksi erityisesti ylätasen strategisten tavoitteiden, alatavoitteiden konkretisoinnin sekä edistymisen seurattavuuden näkökulmista. Monet ohjelman keskeiset alatavoitteet ovat yleisluonteisia, eikä niille aseteta mitattavia tavoitteita (esimerkiksi kilometriä, lukumäärää tai prosenttiosuutta), tavoitevuosia tai välitavoitteita. Tämä heikentää niiden ohjausvaikutusta.

Esimerkiksi pyöräliikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden kannalta keskeisten elementtien – kuten suorien ja selkeiden reittien, risteysjärjestelyjen sekä jalankulun ja pyöräliikenteen erottelun – osalta ohjelmasta puuttuvat konkreettiset laatutavoitteet ja mittarit. Ainoa numeerinen viittaus on baanaverkon toteutuminen, jonka osalta esitetään luvut 7 / 65 km (vuonna 2024). Ohjelman vaikuttavuuden lisäämiseksi

ohjelmaan tulisi sisällyttää nykytilan kuvausten lisäksi selkeät, mitattavat tavoitteet tarkasteluvuosille – esimerkiksi 2030 ja 2035.

Ohjelma ei sisällä myöskään pyöräilyn kulkutapaosuuden seurantaan tai sille asetettua tavoitetta, vaikka Espoo on edellisen ohjelman valmistelun yhteydessä allekirjoittanut Brysselin sopimuksen (Charter of Brussels) ja sitoutunut tavoittelemaan pyöräilyn kulkutapaosuuden nostamista 15 prosenttiin. Tällaisen sitoumuksen huomiotta jättäminen on strategisen tason linjanmuutos, joka edellyttäisi kaupunginhallituksen käsittelyä, mikäli siitä ollaan luopumassa. Ohjelmasta ei myöskään käy riittävän selkeästi ilmi tarve päivittää suunnitteluohjeet ja tyyppiirustukset parhaiden käytänteiden mukaisiksi (mm. Väyläviraston Pyöräiliikenteen suunnittelu - ohje).

Lisäksi ohjelmasta puuttuvat pyöräiliikenteen tavoiteverkon toteuttamisaikataulu ja rahoitustarpeen arviointi, kuten myös päivitetty versio erillishankkeiden toteutusohjelmasta. Näiden puutteiden vuoksi ohjelma ei tarjoa riittäviä edellytyksiä kaupungin pitkäjänteiselle suunnittelulle ja investointien ohjaukselle.

Ohjelma on myös sisäisesti ristiriitainen: se toisaalta toteaa, että tavoitteiden toteutuminen edellyttää riittäviä resursseja, mutta ei toisaalta anna viitteitä siitä, että resursseja oltaisiin lisäämässä. Edellisen ohjelmakauden toteuma – muun muassa pyöräilyn erillishankkeiden toistuvat viivästymiset vuosilla – osoittaa, että nykyiset resurssit eivät ole riittävällä tasolla.”

Liitteet

- 1 Espoon pyöräiliikenteen edistämishjelma 2026-2036
- 2 Äänestyslistat § 137

Oheismateriaali

- Muutokset Pyöräiliikenteen edistämishjelma

Tiedoksi